

MARA ÜNİVERSİTESİ
Lİ LİMLER ENSTİTÜSÜ

İŞLETME BÖLÜMÜ

Projenin Finansal Değerlendirilmesi
Dersi
Yüksek Lisans Tezi

Sümer Tekstil ve Konfeksiyon San. ve Tic. A.S.
Yapılabilirlik Raporu

Suat Sindir
No. 2110
29.5.1984

SÜMER TEKSTİL VE KONFEKSİYON SANAYİ

VE TİCARET A.Ş

YAPILABİLİRLİK RAPORU

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfalar</u>
1. GENEL BİLGİLER	
10. Projenin ve Kuruluşun Adı	1
11. Kuruluş Yeri	1
12. Ortaklar Hakkında Bilgi	1
13. Ortaklar Hakkında Gerektiğinde bilgi Alınabilecek Yerler.	2 -3
14. Proje Hakkında Ek Bilgi Alınabilecek adres	3 -4
15. Projenin Niteliği ve Amacı	4
16. Projenin Uygulama Dönemi	4-5
2. PROJENİN İKTİSADI YÖNÜ	6
20. Projenin Beş Yıllık Plan ve Yıllık Programlardaki Yeri	6-7
21. Projenin Genel Teşvik Tablosu ile Bağıntısı	7-8
22. Mamullere Olan Talep ve Dışsatım Durumu	8-9-10-11
23. Proje Konusu Ürünlerin Dışsatım Olanağı	11-12
3. PROJENİN TEKNİK YÖNÜ	13
30. Yatırımin Amacı	13
31. Seçilen Üretim Yönteminin Tanıtımı	13
32. Üretim Yönteminin Seçiliş Nedenleri	14-15
33. Patent Konusu Olup Olmadığı	14
34. Projenin Teknik Ömrü	14
35. Projenin Üretim Kapasitesi	14-15
36. Kapasitenin Seçiliş Nedenleri	15
4. YATIRIM TUTARI VE FİNANSMANI	16
40. Toplam Yatırım ve Yatırımin Yıllara Dağılımı	16-17

	<u>Sayfalar</u>
41.Yatırım Tablosuna Ait Açıklamalar	18
410.Duran Varlık Yatırım Tutarı Hesaplamaları	23-24
411.İşletme Sermayesi Gereksemesi Hesaplamaları	24-25
42.Yatırım Finansmanı	26
 <u>5.PROJENİN ÇALIŞMA SONUÇLARI</u>	 27
50.Yıllık Üretim Masrafları	27-28-29-30-31- 32
51.Yıllık Satışlar	32-33
52.Kuruluşun Gelir Gider ve Fon Durumu	34-35
 <u>6.PROJENİN DEĞERLENDİRİLMESİ</u>	 36-37-38-39-40
 <u>7.ÖZET VE SONUÇ</u>	 41-42-43

TABLOLAR

	<u>SAYFA</u>
TABLO: 1 Toplam Yatırım Tablosu	16
TABLO: 2 Yatırımların Yıllara Dağılım Tablosu	17
TABLO: 3 İthal Edilecek Makineler	19-20-21-22
TABLO: 4 Yatırım Finansmanı	26
TABLO: 5 Orta Süreli Yatırım Kredisi Geri Ödeme Tablosu	30
TABLO: 6 Orta Süreli İşletme Kredisi Geri Ödeme Tablosu	31
TABLO: 7 Yıllık İşletme Masrafları	32
TABLO: 8 Kuruluşun Gelir Gider ve Fon Durumu	34
TABLO: 9 Proje Nakit Akımı Analizi	36
TABLO: 10 Borç Ödeme Durumu	37
TABLO: 11 Katma Değer	38
TABLO: 12 Yatırımin Geri Ödenme Süresi	39

1. GENEL BİLGİLER

10. Projenin ve Kuruluşun Adı:

Projenin adı "Sümer Tekstil ve Konfeksiyon Sanayii ve Ticaret A.Ş" Yapılabilirlik raporudur.

Anonim şirketin kuruluş çalışmalarına başlanmıştır. Yatırım, kuruluş halindeki bu Anonim Şirket tarafından gerçekleştirilecektir.

11. Kurulus Yeri

Kurulus yeri olarak İzmir'in Urla ilçesi düşünülmektedir. Bunun nedeni: Büyük şehirlerde konfeksiyon için gerekli kalitede işgütünün, hammadde ve işletme malzemesinin daha kolay temin edilmesidir. Ayrıca yapılacak dış satımlar, için her türlü ulaşım kolaylığından istifade etmek mümkündür. Esasen kaliteli işgütünün büyük bir sorun olması dolayısıyla giyim sanayiinin Anadolu'nun diğer şehirlerinde süratli bir şekilde kurulmasını pek beklememek lazımdır.

İzmir'in Urla bölgesinde alınması düşünülen 7000 m^2 civarındaki arsaya fabrika binası inşa edilerek tesislerin yerleştirilmesi düşünülmektedir.

İzmir' Urla'daki kuruluş yeri , su, elektrik, haberleşme, ulaşım vb. tüm alt yapı konularında istenilen niteliklere sahiptir. Ayrıca emek yoğun proje için gerekli olan işçi gereksinmesinin karşılanması açısından kolaylık sağlayacak bir bölgedir.

12. Ortaklar Hakkında Bilgi

Aşağıda kuruluşun başlıca ortakları ile bu ortaklar hakkında bilgiler yer almıştır.

Erşen Türksel

Hasan Kutlu

Atilla Kaya

Canan Türksel

Nilgün Kaya

Kuruluşun girişimcileri olarak Erşen Türksel, Hasan Kutlu, Atilla Kaya olarak belirlenmiştir. Canan Türksel, Erşen Türksel'in eşiidir. Nilgün Kaya ise Atilla Kaya'nın kızıdır.

Kuruluşun girişimcileri olan Erşen Türksel, Hasan Kutlu, Atilla Kaya hakkındaki ayrıntılı bilgiler aşağıda açıklanmış bulunmaktadır.

Erşen Türksel: Boğaziçi Üniversitesi, İşletme Fakültesi'nden mezun olmuştur. İngiltere'nin Liverpool University'de Tekstil ve İşletme Mühendisliği dalında öğrenim görmüştür. 37 yaşındadır. Aslen İzmir'lidir. Halen İZMİR ve EGE GİYİM A.Ş.'nin sahibi ve yöneticisi durumundadır. Bu kuruluş konfeksiyon üretim ve ihracatı ile uğraşmaktadır.

Hasan Kutlu: Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'ni bitirmiştir ve aynı Üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsünde lisans üstü eğitim görmüştür.

İzmir'de Giyim Sanayi ile Uğrak Sanayi'nin ayrıca ortaklarından biridir.

Atilla Kaya: 9 Eylül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nden mezun olmuştur. Konfeksiyon sanayiinde ayrıntılı bilgi sahibi olmakla birlikte tecrübeaside vardır.

13. Ortaklar Hakkında Gerektiğinde Bilgi Alınabilecek Yerler

Proje, girişimciler dışında değerlendirildiğinde girişimciler hakkında bilgi alınması gerekli olabilir düşüncesiyle projeye ortaklar hakkında bilgi alınabilecek yerler aşağıda yazılmıştır.

Erşen TürkSEL

Bilgi Alınabilecek Bankalar:

- Türkiye İş Bankası, Şirinyer Şubesi, Hesap No: 85460
- T.C Ziraat Bankası, Alsancak Şubesi, Hesap No: 12769
- Akbank, Şirinyer Şubesi, Hesap No: 8573-47
- Bilgi alınabilecek vergi dairesi:
- İZMİR -URLA VERGİ DAİRESİ -Hesap No: SA- 70207

Hasan Kutlu

Bilgi Alınabilecek Bankalar:

- Türkiye İş Bankası, Balçova Şubesi, Hesap No: 7654
- Emlâk Kredi Bankası, Konak Şubesi, Hesap No: 65743
- T.C. Ziraat Bankası, Urla Şubesi, Hesap No: 54320
- Bilgi Alınabilecek vergi dairesi:
- İZMİR- URLA VERGİ DAİRESİ -Hesap No: BE - 16212

Atilla Kaya

Bilgi Alınabilecek Bankalar:

- Garanti Bankası, Konak Şubesi, Hesap No: 36716
- Akbank, Hatay Şubesi, Hesap No: 556643

Atilla Kaya kişisel vergi beyannamesi vermediğinden vergi dairesinde vergi hesap numarası bulunmamaktadır.

14. Proje Hakkında Ek Bilgi Alınabilecek Adres

İstek ve gerekiğinde proje hakkında ek bilgi alınabilecek adres aşağıda belirtilmiştir.

Erşen Türksel
Şirinyer - İşçievleri
359 Sokak No: 63
İZMİR
Tel: 172319 - 171926

15. Projenin Niteliği ve Amacı

Tekstil alanında rekabet gücünün muhafaza edilmesi için en son teknolojiyi içeren bir makine ve tesis parkı getirilmesi yatırımlı düşüncesinin en önemli nedenini oluşturmaktadır. Buradaki amaç, gerek dış pazarlarda ve gerekse iç pazarlarda rekabet edebilecek standart kalitede T-Shirt ve pantolon grubu konfeksiyon dikiş tesislerinin kurulmasıdır. Bu amaça ulaşmak içinde gereksinimimiz olan makine ve teçhizatın ithal edilmesi gerekmektedir. Milli ekonomi açısından üreticinin dış satımda katma değeri yüksek mal üreterek emek yoğun ürünlerin rekabet şansını çoğaltarak satışını kolaylaştırmak döviz girdisini çoğaltmak gayreti içinde olmaları gerekmektedir. Tüm sanayi dalları arasında döviz girdisine ve istihdama en yakın sektör HAZIR GIYİM VE KONFEKSİYON SANAYİİ olmaktadır.

16. Projenin Uygulama Dönemi

161. Projenin Başlangıç ve Bitim Süresi

Yatırıma başlama tarihi Eylül 1984, yatırım bitiriliş ve işletmeye alma tarihinin Ocak 1986 olacağı tahmin edilmektedir.

162. Proje Uygulama Aşamaları

Yatırım projesinin gerçekleştirilmesi için üç aşama öngörülmektedir.

1621. Arsa Satın Alımı ve İnşaat

Bu proje için İzmir, Urla bölgesinden 1984 yılı sonlarına doğru 7000m²'lik arsa alınacağı hemen inşaata başlanacağı, inşaatında 1985 yılı ortalarında bitirileceği tahmin olunmaktadır.

1622. Üretim_Tesislerinin_Tedariki_ve_Montajı

Eylül 1985 sonlarına doğru makineler ithal edilip, montaj işlemlerine geçilecektir. Bu işlemlerin bitiş tarihi ise Kasım 1985 olarak tahmin edilmektedir.

1623. Üretim_

İşletmenin deneme üretimine başlama tarihi Aralık 1985 kabul edilmiştir. Tecrübe işletmesine alınıp, hemen arkasından Ocak 1986'da işletmenin normal faaliyetine başlaması arkasından seri üretmeye geçmesi beklenmektedir.

Anonim Şirketin kurucu ortakları arasında yer alan ortaklardan Erşen Türksel, Hasan Kutlu, yatırım için gerekli araştırmaları yapmışlar, üretilecek mamül tiplerini ve yıllık kapasiteyi belirleyerek gerekli olan makine tip-adetlerini tespit etmişlerdir.

Yatırım projesi hazırlanıp, Teşvik Belgesi alındıktan sonra, döviz kredisi tahsis işlerinin Haziran 1985'e doğru tamamlanacağı ve makine akreditiflerinin Haziran sonundan sonra açılacağı beklenmektedir.

- Yatırıma başlama ve arsa alımı : Eylül 1984
- Deneme üretimi : Aralık 1985
- Üretime geçiş : Ocak 1986

2. PROJENİN İKTİSADI YÖNÜ

20. Projenin Beşyıllık Plan ve Yıllık Programlardaki Yeri

Dokuma ve giyim sanayii, imalat sanayii içindeki hızla gelişme göstermiş ve 4. Beş yıllık kalkınma planında, III. Plan döneminde büyük dış satım olanaklarına ulaşan sektörlerden biri olmuştur. Dış satım olanaklarının beklenmedik ölçüde artması nedeniyle, başta pamuklu konfeksiyon mamülleri olmak üzere hazır giyim ve mensucattan hazır eşyada üretim artışları görünmüştür, yıllık ortalamaya artış yüzde (%21,9)'a ulaşmıştır. Ayrıca Türkiye'nin dış satımı olumlu olarak etkileyebilecek Avrupa Ekonomik Topluluğu ile Bölgesel İşbirliği Örgütüne üye ülkelerin dokuma ve giyim sanayilerinde meydana gelen gelişmelerin neden olabileceği gösterilmektedir.

Proje konusu hazır giyim dış satımı tahminleri 4. Beş Yıllık Kalkınma Planında aşağıdaki biçimde bulunmaktadır.

Gerçekleşen 1972	III.Plan dönemi Yıllık Artış %	Tahmini 1978 1983	IV.Plan dönemi Yıllık Artış %
64,3 983,9	% 100	986,0 4.053,0	% 32,7

Birim : 1978 Yılı Fiyatları

Miktar: Ton (1000kg)

Değer : Milyon TL (1.000.000)

IV.Plan döneminde yıllık dış satım tahmini % 32,7 gibi yüksek bir seviyede artış gösterecek şekilde yapılmıştır. Böylece plan döneminin deki gerçekleşme yüksek seviyesini korumaktadır. Dış satım artışının gelecek yıllarda da devam etmesi beklenmektedir.

Ayrıca, yeni pamuk ipliği tesisleri kurma yerine pamuklu dokuma, boyalama - apre, hazır giyim alanlarında tesislerin kurulması ile alt

sektörlerin üretimleri arasında, fiziksel dengenin sağlanması ön-görülmektedir.

Katma değeri daha yüksek olan hazır giyim ve mensucattan hazır eşya, örme eşya gibi nihai ürünlerin dış satımına önem ve öncelik tanınmıştır.

(4. Beş Yıllık Kalkınma Planı, sayfa: 503 - 511)

1984 yılı Geçiş Programında, AET tarafından konulan kısıtlamalarla rağmen dokuma ve giyim sektörü ihracatının, genel ihracatımız içindeki payının artmaya devam ettiği ve ihracatın 1.325 milyon dolara ulaştığı belirtilmektedir. 1983 yılında ihracatın bir önceki yıla oranla yüzde 12 artarak 326.656 milyon TL'sine çıkacağı tahmin edilmektedir.

1984 yılında iç talepte yılda ortalama yüzde 3,2 oranında bir artış beklenmekte olduğu, dış satımda ise bu artışın yüzde 19,7 oranında olacağı belirtilmektedir.

(1984 Yılı Programı sayfa: 163 -164)

21. Projenin Genel Teşvik Tablosu İle Bağıntısı

22. Eylül 1983 tarihli Resmi Gazetenin Mükerrer 18169 sayılı yayınında 1984 yılı Genel Teşvik Tablosu verilmiştir. Bu tablonun III. İmalat Bölümü'nde, B.Dokuma ve Giyim alt Bölümü'nün 5. maddesinde "İhracata dönük konfeksiyon (yatak ve takımı dahil), nakış (broderi)" yatırımlarının gümrük taksitlendirmesi, yatırım indirimini ve orta vadeli kredilerde faiz farkı iadesinden yararlanıldığı belirtilmektedir.

Aynı Resmi Gazetenin sayfa 10'da yer alan 1984 yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve izlenmesine dair Bakanlar Kurulu Kararının Yatırımların ihracatın ve Döviz Kazandırıcı Hizmetlerin Teşviki ve Yönlendirilmesine Ait Hükümlerinin 17 Maddesinde, İzmir gibi illerin Belediye sınırları içinde yapılacak "deri ve tekstil konfeksiyon" yatırımlarının teşvikine devam

olunacağı belirtilmekte, böylece projenin kuruluş yeri bakımından da destek gördüğü anlaşılmaktadır.

Üretim miktarının % 75'nin ihracatı taahhüt olunarak gümrük taksitlendirmesinin gümrük bağışıklığına dönüştürülmesi talep olunacaktır.

22. Mamullere Olan Talep Ve Dışsatım Durumu

220. Konfeksiyon Sanayinin Genel Durumu

Konfeksiyon sanayii, işgücü yoğun niteliği ile Türkiye'nin istihdam sorununun çözümlenmesinde ve özellikle kadın iş gücünün istidama katılmasında etkin rol oynayacak potansiyele sahip olduğunu ortaya koyan gelişme göstermektedir.

Konfeksiyon kesiminde kapasite ve üretim trendleri ile ilgili güvenilir bilgiler yoktur. On ve daha fazla işçi çalıştırılan yerler bu konuda organize olmuş yerler olarak kabul edilmektedir. Organize olmuş sayılan 850 kadar işyeri olduğu tahmin edilmektedir. On işçiden daha az işçi çalıştırılan dezorganize küçük işyerleri sayısı ise 6000-7000 dolayında tahmin olunmaktadır. Bunların çoğunuğu ev işletmesi biçimindedir. Bu küçük atölyelerin çoğu dışsatım kuruluşlarına fason olarak çalışmaktadır. Makine parkı 50-60'ı bulan kimi kuruluşların modaya dönük üretim yaptıkları da gözlenmektedir. Büyük kuruluşların ise, genellikle büyük ölçekli standart siparişlerde üstünlükleri vardır.

DPT'na göre 1981 yılı üretim düzeyi 74.660 ton ve 91.7 milyar liradır. Bunların değer olarak % 82'si, miktar olarak da % 80'i dokuma konfeksiyondan oluşmaktadır.

221. Konfeksiyon Sanayiinde Dışsatım

Türkiye'nin konfeksiyon dışsatımının son yıllarda sürekli olarak artması, konfeksiyon ürünlerinin ülkenin en önemli ihracat ürünleri arasında yer alır duruma gelmesi ve buna karşılık AET'nin kota uygulamalarının güncel bir konu olması, konfeksiyon dışsatımının genel olarak ele alınıp incelenmesini gerekli kılmaktadır.

Tekstil ve konfeksiyon ürünlerini dış satımı 1 milyar doları aşmış olup, konfeksiyon dış satımı sınai ürünler dış satımının üçte ikisini oluşturur duruma gelmiştir. Bu durum, imalat sanayiinin ihracat potansiyeli en yüksek iş kolunun konfeksiyon üretim kolu olduğunu ortaya koymaktadır.

Tekstil ve konfeksiyon ürünlerini toplamı ile, konfeksiyon dış satımının son dört yıl içindeki gelişmesi aşağıda gösterilmiştir.

Yıl	Tekstil ve Konfeksiyon		Konfeksiyon	
	Milyon \$	Yıllık Artış	Milyon \$	Yıllık Artış
1980	433,9	-	100,8	-
1981	838,6	% 9,3	274,7	% 174,7
1982	1.106,5	% 31,9	345,8	% 25,8
1983	1.360,0	% 23,0	525,0	% 51,8

Kaynak: SYKB

Not: Yukarıdaki tabloda yer alan konfeksiyon tutarları örme ve dokuma konfeksiyonu içermektedir.

Bu tablodan dokuma ve örme konfeksiyon dış satımının 1981 yılında gelişme hızı azalmakla beraber artışın devam ettiği dikkati çekmektedir. 1978 yılı konfeksiyon dış satımının 43,5 milyon dolar, 1979 yılı dış satımının ise 63,8 milyon dolar olduğu göz önünde tutulursa, dış satımın kısa süre içinde ulaştığı seviyeyenin çok önemli boyutta olduğu ortaya çıkmaktadır.

Konfeksiyon dış satımının ürün türlerine göre dağılımı da aşağıda gösterildiği biçimde gelişme göstermiştir.

<u>Yıl</u>	<u>1.000 Dolar</u>		
	<u>Dokuma Konfeksiyon</u>	<u>Örme Konfeksiyon</u>	<u>Ev Tekstili</u>
1980	66.562	15.253	18.937
1981	201.165	32.478	41.020
1982	259.560	29.488	56.718
1983	390.700	65.000	70.000

Bu tablodan çıkartılan sonuçlar aşağıda sırası ile açıklanmıştır.

- Konfeksiyon dış satımında dokuma nitelikli ham maddeye dayalı konfeksiyon türünün önemli bir yeri vardır. Bu konfeksiyon dış satımı, dört yıl içinde 66,5 milyon dolardan %486 oranında artarak 390,7 milyon dolara yükselmiştir. Bu tür ürünlerin yaklaşık % 90'ını pamuklu dokuma, % 80'ini kadın giyim eşyası ve % 95'ini de dış giyim oluşturmaktadır, projede bu kapsam içinde bulunmaktadır.
- Örme konfeksiyon ürünleri fazla bir artış göstermemiştir. Bununla beraber, 1983 yılında önemli bir gelişme sağlandığı görülmektedir.
- Ev tekstili olarak belirtilen konfeksiyon türlerini yatak çarşafı masa örtüsü, havlu, perde gibi eşyalar oluşturmaktadır. EV tekstili dış satımı da 1983'de % 23,4 dolayında artış göstermiştir.
- Dokuma konfeksiyon ürünlerinin hemen hemen tamamı AET ülkelerine satılmaktadır. 1983'de dışsatımdaki gelişmede AET ülkelerine satışlardan kaynaklanmaktadır. Libya'ya 1981'de 1982'de hizlanan satışlar 1983'de durmuştur. Ancak bilindiği üzere AET ithalatı kısıtlama kararları almıştır. Konfeksiyon sanayiinin işgücü yoğun ve basit teknolojiye dayalı olması AET'nin ithalat politikasını sürdürmesine neden olmuştur. Giderek dış alımın satımı aşması ve işsizlik-

ğin büyümesi karşısında AET'nin konfeksiyon üretimini özendirmek üzere, dışalımı kısıtlamasına neden olmaktadır. 1980'de başlanan kota uygulaması halen sürmektedir. Ancak bu kota sistemi belirli bir esneklikte uygalandığı için dış satım devam etmekte ve devamlı olarak artmaktadır.

Bu durum karşısında yeni dış satım pazarlarının arayışı içinde olan Türkiye'nin karşısına, İsviçre ve Avusturya gibi ülkelerden reexport biçiminde AET ülkelereine dış satım yapmak, Orta Doğu Ülkelerindeki potansiyeli değerlendirmek ve ABD ve Kanada pazarlarına yönelmek gibi seçenekler bulunmaktadır. Ayrıca AET ülkelereine T'Shirt gibi ürünler bluz, triko türlerinde çeşitlendirerek dışsatımda kota sınırlandırması dışına çıkmak ve serbest dövizle dış ticarete başlayan Sosyalist blok ülkelereine dışsatım yapmak gibi olanakların varlığı da belirtilmelidir.

Bütün bu olanaklar karşısında Türkiye konfeksiyon dış satımının kısıtlamalara rağmen artış gösterebileceği anlaşılmaktadır.

23. Proje konusu Ürünlerin Dışsatım Olanağı

Proje konusu ürünler, Pamuklu spor tip pantolon ile Pamuklu örgü kumaştan T'Shirtten oluşmaktadır.

Türkiye'nin dış satımında bu tür ürünlerin dış satımı büyük yer tutmaktadır. Dokuma konfeksiyon dış satım artışı 1983'de 1982'ye göre % 50,5'dur. Dokuma konfeksiyon dış satım tutarı 1983 de 390,7 milyon lirayı bulmuştur. Dokuma konfeksiyon dış satımı toplam konfeksiyon dış satımı içinde % 74 paya sahiptir. Örme konfeksiyon dış satım artısında 1983 de 1982'ye göre % 120 Dir. Örme konfeksiyon dış satım tutarı 1983'de 65 milyon lirayı bulmuştur. Örme konfeksiyon dış satımı, toplam konfeksiyon dış satımı içinde % 12,38'lik paya sahiptir.

Proje konusu ürünlerin, dışsatım fiyatları Türkiye'de çeşitli dışsatım kuruluşları ile gerçekleştirilen temaslar ve bu tür ürünlerin dışalımını yapan AET ülkelерinde yapılan araştırmalar

sonucunda belirlenmiştir.

Üretimi düşünülen T'Shirt kısa kollu, standart türlerden olup, fiyatı 3DM'dır. Pantolon ise günlük giyim ile işde kullanıma elverişli, pamuklu spor tiptir ve fiati 10 DM'dır. Ürünlerinise yurt içi satış fiyatları T'Shirt için 300 TL, pantolon için 900 TL dır.

Üretim programına göre, yıllık üretimin % 75'inin dışsatımının yapılması planlanmaktadır. Teşvik Mevzuatı açısından da gümrük taksitlendirmesinin gümrük bağışıklığına çevrilebilmesi için bu oranda dış satım taahhüdü gereklidir.

Kapasitenin % 75'i (717.188.000 TL) 2.196.000 dolarlık satıma eşit olmaktadır.

Bu tutardaki dış satımın 1983 yılı dokuma ve örme konfeksiyon dış satımı içindeki payları % 0 2,38 ve %00 1,65 olmaktadır.

Taahhüt olunan dış satımın gerçekleştirilmesinde fazla bir güçlükle karşılaşılmayacağı tahmin olunmaktadır.

3. PROJENİN TEKNİK YÖNÜ

30. Yatırıminın Amacı

Proje, ihracat gücünü arttırbilmek için dış talep standartlarına uygun, maliyetleri düşük, dış pazarda alıcı gücü bulacak dokuma ve örme kumaştan konfeksiyon üretimi yapmayı amaçlamaktadır. Üretim olanakları pantolon, T'Shirt, şort, iç çamasırı ve benzeri konfeksiyon ürünlerini içermektedir.

31. Seçilen Üretim Yönteminin Tanıtımı

Üretimde ilk basamağı model ve şablon hazırlanması ile kesim ve parçaların markalanması, ikinci basamağı üretim bantlarına markalanmış parçaların götürülmesi, üçüncü basamağı küçük parçaların ilk önce dikilmesi (monte edilmesi) ve dikim işleminin tamamlanması, dördüncü basamağı mamüllerin ütü ünitesine gönderilmesi, beşinci basamağı ütü ünitesinden çıkan mamüllerin kalite kontrolünün yapılması , altıncı basamağı ise kalite kontrolü yapılan mamüllerin ambalajlama ve satış için mamul ambarına konulması oluşturur.

Üretimde, sırasıyla izlenecek olan her basamağın özel makinelerle gerçekleştirilmesi esas alınmıştır,

Ihracat için gerekli olan standart ve seri halde yapılacak üretimde kalitenin yüksek tutulması amaç edilmektedir.

32. Üretim Yönteminin Seçiliş Nedenleri

Konfeksiyon alanında rekabet güçlerini muhafaza etmek istiyorsak, birçok ülkenin yapmış olduğu gibi teknolojik gelişmeye ayak uydurarak makinelerde modernizasyonun yapılması şarttır. Hedef daha çok çeşitle çok çeşitli dünya pazarlarına seslenmektir. Konfeksiyon sanayicileri olarak bu hedef doğrultusunda her geçen gün daha çeşitli mal üretmek, dünya pazarlarını daha iyi tanımak ve ihracatta başarının yolu olan kalite üstünlüğüne özen göstermek olmalı-

dir. Üretim esası aynı tip mamülün standart olarak, seri ve fazla miktarda üretilmesidir. Üretim yöntemindeki her basamağın özel makinelerle gerçekleştirilmesi sonucunda istenilen verimlilik elde edilecektir. Aynı zamanda yüksek verimlilikle birlikte maliyetlerde de düşüş kaydedilecektir.

Bu nedenlerden dolayı projede özel konfeksiyon makinelerine yer verilmiş ve bu tesislerinde dış alım ile temin edilmesi planlanmıştır.

33. Patent Konusu Olup Olmadığı

Üretim için lisans, know how aranmamakta ve patent konusu teşkil etmemektedir.

34. Projenin Teknik Ömrü

Projenin teknik ömrü, yapılan araştırmalar sonucunda Türkiye koşullarında gözönüne alınarak 15 yıl olarak tahmin edilmektedir.

35. Projenin Üretim Kapasitesi

"Sümer Tekstil ve Konfeksiyon Sanayii ve Ticaret A.Ş"ının yeni kurulacak üretim tesislerinin kapasitesi:

Dış talebin özelliklerine bağlı kalınarak:

- a) Spor tipi pamuklu pantolon
- b) T'Shirt (pamuklu)

olarak iki çeşit üretim yapılacaktır.

Yilda 300 iş günü esasına göre, günde 8 saat üzerinden tek ekiple çalışma yapılarak yıllık üretim kapasitesi şöyle olmaktadır.

Spor tipi Pamuklu Pantolon

$$750 \text{ ad/gün} \times 300 \text{ gün} = 225.000 \text{ ad/yıl}$$

Tip T'Shirt (pamuklu örgü kumaştan)

6.000 ad/gün x 300 gün = 1.800.000 ad/yıl

Bu miktarların elde edilmesi, en son teknolojiyi içeren makine ve tesis parkı getirilmesi ile işçilerin iyi bir şekilde eğitilmesiyle gerçekleşecektir.

36. Kapasitenin Seçilis Nedenleri

Seçilmiş olan üretim miktarları Türkiye'de konfeksiyon dalında üretim yapmakta olan orta ile büyük işletmelerin kapasiteleri arasında yer almış bulunmaktadır.

Ayrıca gelecek olan talepleri karşılamak, kaliteyi yükseltmek, rekabet edebilmek için maliyet ve verimliliği sağlamak açısından yukarıdaki üretim miktarları saptanmış bulunmaktadır.

4. YATIRIM TUTARI VE FİNANSMANI

40. Toplam Yatırım Tablosu

Tablo: I

(1.000 TL)

Sıra	Harcama Türü	İç Para	Dış Para	Toplam
1	Etiđ ve Proje Mas.	750	-	750
2	Arsa ve İnşai Tesisler	75.250	-	75.250
3	<u>Fabrika Mak. ve Donanımı</u>			
	a-Yerli Mak ve Donanımı	2.750	-	2.750
	b-İthal Makineleri			
	ba-Mal bedeli	-	117.558	117.558
	bb-Dış navlun ve sigorta	7.054	-	7.054
	bc-Gümrük masrafları	87.154	-	87.154
	bd-Geşitli gümrük mas.	2.492	-	2.492
	be-Akreditif mas.	2.492	-	2.492
	c-Yurt içi taşıma ve sigorta	350	-	350
	d-Montaj giderleri	350	-	350
4	<u>Yardıncı İşletmeler Donanımı</u>			
	a-Elektrik donanımı	3.000	-	3.000
	b-Kalarifer donanımı	4.000	-	4.000
	c-Su ve yangın söndür- me donanımı	1.500	-	1.500
5	İşletmeye Alma Masrafları	500	-	500
6	Taşıt Aracı	7.000	-	7.000
7	Genel Giderler	500	-	500
8	Yatırım Dönemi Faizi	<u>17.634</u>	<u>-</u>	<u>17.634</u>
9	Duran Varlık Yatırım Tutarı (Gümrüklü)	212.776	117.558	330.334
10	Net İşletme Sermayesi	<u>75.000</u>	<u>-</u>	<u>75.000</u>
11	Toplam Yatırım Tutarı (Gümrüklü)	287.776	117.558	405.334
12	Toplam Yatırım Tutarı (Gümrüksüz)	200.622	117.558	318.180

YATIRIMLARIN YILLARA DAĞILIM TABLOSU

Tablo: II
(1.000 TL)

Sıra	Harçcama Türü	1984	1985	Toplam
1	Etüd ve Proje Mas.	750	-	750
2	Arsa ve İnşai Tesisler	47.500	27.750	75.250
3	<u>Fabrika Mak. ve Donanımı</u>			
	a-Yerli Mak ve Donanımı	-	2.750	2.750
	b-İthal Makineleri			
	ba-Mal bedeli	-	117.558	117.558
	bb-Dış navlun ve sigorta	-	7.054	7.054
	bc-Gümrük Masrafları	-	87.154	87.154
	bd-Çeşitli gümrük mas.	-	2.492	2.492
	be-Akreditif mas.	-	2.492	2.492
	c-Yurt içi taşıma ve sigorta	-	350	350
	d-Montaj giderleri	-	350	350
4	<u>Yardımcı İşletmeler</u>			
	<u>Donanımı</u>			
	a-Elektrik donanımı	-	3.000	3.000
	b-Kalorifer donanımı	1.500	2.500	4.000
	c-Su ve yangın söndürme donanımı	500	1.000	1.500
5	İşletmeye Alma Masraf.	-	500	500
6	Taşıt Aracı	-	7.000	7.000
7	Genel Giderler	200	300	500
8	Yatırım Dönemi Faizi	-	<u>17.634</u>	<u>17.634</u>
9	Duran Varlık Yatırım Tutarı (Gümrüklü)	50.450	279.884	330.334
10	İşletme Sermayesi	-	<u>75.000</u>	<u>75.000</u>
11	Toplam Yatırım Tutarı (Gümrüklü)	50.450	354.884	405.334
12	Toplam Yatırım Tutarı (Gümrüksüz)	50.450	267.730	318.180

41. Yatırım Tablosuna Ait Açıklamalar

410. Duran Varlık Yatırım Tutarı Hesaplamaları

1- Etüd ve Proje Giderleri : Projenin hazırlanması in celenmesi için yapılacak giderlerin toplamı olarak 750.000 TL belirlenmiştir.

2- Arsa ve İnşai Tesisler: İzmir'in Urla ilçesinde kurulması düşünülen tesislere yerleştirilecek fabrika binası, bu ve benzeri inşai tesislerin üzerine yapılacak 7.000 m²'lik bir arsa düşünülmektedir.

$$\text{Arsa Tutarı: } 7.000 \text{ m}^2 \times 2.500 \text{ TL/m}^2 = 17.500.000 \text{ TL}$$

İnşaat Giderleri : İhtiyaç duyulan inşaat alanı, yapılan alan gereklimesi hesaplamalarına ve yapılacak olan yerleştirme programına göre takribi 1.650 m² olarak hesaplanmıştır. Yapılacak olan yapı betonarme, tüm doğramalar demir, çatı ise izole beton şeklinde olacaktır.

$$1650 \text{ m}^2 \times 35.000 \text{ TL/m}^2 = 57.750.000 \text{ TL}$$

3- Fabrika Makine ve Donanımı

1. Yerli Makine ve Donanımı

a) Ara kesim ve tasnif masası

İşçilerin yapılan üretim sırasında yarıma müllerin mamül haline gelmeleri aşamasında üzerine koydukları masalar ve raflar, ayrıca gerekli olan kesim ve tasnif masaları için toplam 1.500.000 TL'lik harcama yapılacak hesaplanmıştır.

b) Lastik tekerlekli iş arabaları

Top halindeki kumasların kesim bölümüne taşınması esnasında kullanılacak ve yapılan üretimde gerekli olan malzeme akımına yardımcı olacak tahminen 100 adet iş arabasına ihtiyaç vardır. Bu lastik tekerlekli 100 adet iş arabalarının be-

deği olarakta 700.000 TL hesaplanmıştır.

c) Ütüler

Dikim ve dikimden sonra yapılacak ütuleme işlemleri için 10 adet ütüye ihtiyaç duyulmakta ve bunlar için 550.000 TL'lik gider hesaplanmaktadır.

Yukarıdaki açıklamalara göre toplam yerli makine ve donanımı:

$$1.500.000 + 700.000 + 550.000 = 2.750.000 \text{ TL} \text{ olmaktadır.}$$

2. İthal Edilecek Makineler

İthal edilecek makineler aşağıda belirtilmiştir.

TABLO III

Makinenin Cinsi	Adedi	Birim Fiyatı ₺	Toplam Tutarı ₺
- Kesim Hızı: 16 m/san. kesim yüksekliği: 265 mm olan kesim makinesi (makas).....	2	3.485	6.970
- Mukavva etiketler ve degi- bilen hurufat için etiket baskı makinesi	2	2.042	4.084
- İki hatlı elektrikle ısıt- ma bol ısı ile birleştirme ve (preboarding) makinesi ...	1	1.935	1.935
- Arka ceplerde dekoratif motifler, cep torbası dikişi pantolonların ön kısmının birleştirilmesi, sağ öne fer- muardikişi, dışta sol ön ta- rafın dikişi (fly), pantolon arkasına cep ve etiket dikişi için C-4310 tipi sanayi dikiş makinesi, yan dikişlerin bir- leştirilmesi, belin dıştan di- kişi, T'Shirtimalatında ise, ön kısmanın kumaş tatbiki (application)			

Makinenin Cinsi	Adedi	Birim Fiyatı ₺	Toplam Tutarı ₺
üst uçların birleştirilmesi (vents) kumaşın yakaya bağlan- ması	56	1.092	61.152
- Ön cep torbalarının birles- tirilmesi, bel uçlarının di- kilmesi için CS 102000 MR: 6.3 tipi dikiş ve (serging) makinesi	5	925	4.625
- <u>Pantolonlar (serging) için</u> Alt kısmda bel astarlama, pantolon önleri, yan dikişler (lateral), pantolon bacakları iç dikişler <u>T'Shirt için</u> Kolların bağlanması (birles- tirilmesi), kolların aplikasyonu yanların bağlanmasında kullanı- lacak CS 170.000 MI tipi dikiş ve (serging) makinesi	49	1.038	50.862
- pantolon alt birleştirilmesi, iç dikişler için CS 223000 LMT2 tipi çift tandem iğneli, zincir (chain stitch) dikiş makinesi ...	4	939	3.756
- Omuz birleştirme için CS 170000 MP tipi, (facing applying) aparatı ile mecehhez dikiş ve (serging) makinesi	5	1.038	5.190
- Fermuar kısmı astar (interli- ning) tatbiki, bel ön tarafın ütüsü için MA tipi, kendi buhar			

Makinenin Cinsi	Adedi	Birim Fiyatı ₺	Toplam Tutarı ₺
üretim ve emiş sistemli, elektrik ısıtmalı ve buharlı ütü	2	2.562	5.124
-NPCC-6 tipi pantolon bacagi ütüleme presi, pres takımı dahil	2	5.739	11.478
-NPCC-6 pantolon üst kısmı ütü- leme presi, pres takımı dahil ..	2	5.739	11.478
-(Lay-up) kesme makinesi	2	1.300	2.600
-(Facing) kesme makinesi	1	1.300	1.300
-Kemer halkası yapma makinesi	1	4.700	4.700
-(Bar-tack) yapma makinesi	4	2.700	10.800
-Pantolon belinde ilik yapma makinesi	1	5.400	5.400
-Pres düğme oturtma makinesi ...	1	3.100	3.100
-Cep torbası üzerine (countersetting) dikiş makinesi..	2	2.400	4.800
-Çift dikişler için çift iğne dikiş makinesi	2	2.000	4.000
-One ve küçük ceplere çevre dik- ma için çift iğneli dikiş makinesi	5	2.000	10.000
- Pantolon kenar dikişleri için üç iğneli dikiş makinesi	3	2.500	7.500
-Pantolon (hem) dikiş için, uzunluğuna, çift iğneli dikiş makinesi	1	3.700	3.700
-Belin(hem)'i için (hem) dikiş ma- kinesi	19	1.800	34.200

Makinenin Cinsi	Adedi	Birim Fiyatı \$	Toplam Tutarı \$
-T'Shirt kollarına (facing) oplaklıyonu için (facing)			
oplaklıyonu makinesi	7	1.800	12.600
-Düğme dikme makinesi	2	1.200	2.400
-İlik dikme makinesi	2	5.400	10.800
-Ütü	3	6.000	18.000
-Garanti devresinin bitiminden sonra iki senelik işletme fa- aliyeti için yedek parça			45.100
Toplam			347.654 \$
Çeşitli aksesuar			12.346 \$
TOPLAM			360.000 \$

Makinelerin gümrük tarife durumları 844112 ve Gümrük vergi oranları % 40'DIR. Eğer AET ülkelerinden alınırsa bu oran % 36 olmaktadır.

Yapılan gümrükleme masrafları aşağıda gösterilmektedir.

a) Makinelerin fob bedeli 360.000 \$ x 326,55	117.558
b) Dış növlün ve Sigorta (% 6)	7.054
c) CİF bedeli	124.614
d) Gümrük vergisi (c x % 40).....	49.845
e) Belediye hissesi (dx % 15)	7.477
f) Çeşitli Gümrük Masrafları (c x %2)	2.492
g) Rihtım Resmi (c+d+e+f) % 5	9.221
i) İstihsal vergisi (c+d+e+f+g) % 10	19.365
j) Damga resmi (c x %1)	1.246
k) Akreditif masrafı (c x % 2)	2.492
GÜMRÜKLEME MASRAFLARININ TOPLAMI	92.138

1.000 TL

1) Yurt içi taşıma sigorta	350
m) Montaj giderleri	350

4. Yardımcı İşletmeler Donanımı

a) Elektrik ve aydınlatma tesisatı:

Üretimin yapılması için gerekli olan aydınlatma, kuvvet ve ısıtma tesisatı için 3.000.000 TL masraf olarak görülmüştür.

b) Buhar kazanı ve kalorifer tesisatı:

Gerekli olan bu tesislerin yapılması için 4.000.000 TL'lik gider hesaplanmıştır. Buhar kazanı 1.500.000 TL olarak belirlenmiştir.

c) Su ve yangın söndürme tesisatı:

Çıkabilecek felaketlere karşı alınacak tedbirler ve kullanılacak su için 1.500.000 TL gider olarak tahmin edilmektedir.

5. İşletmeye Alma Masrafları

Yapılacak harcamaların takriben 500.000 TL tutacağı hesaplanmıştır.

6. Taşıt Aracı

Gerekli taşımayı yapacak olan 2 kamyonet için 7.000.000 TL'lik gider yapılacak olduğu tahmin edilmektedir.

7. Genel Masraflar

Yatırım döneminde yapılacak genel masraflar için 500.000 TL ayrılmıştır.

8. Yatırım Dönemi Faizi

Sinai Yatırım ve Kredi Bankası'nın emek yoğun proje kredisinden projenin finansmanında yararlanılacaktır. Bunun için 360.000 dolarlık kur garantili döviz kredisi alınacaktır. Kredinin 2 yıl ödemesiz süre ve 8 yılı ödemeli süre olmak üzere toplam 10 yıl vadeli olması istenmektedir. Kredinin maloluşunun % 30 olması beklenmektedir. Kredi Haziran ayı sonunda temin edilecektir. Yatırım döneminde yukarıdaki bilgilere dayanarak finansman masrafı şöyle olmaktadır.

Üretime Geçiş Tarihi : 1986 Ocak ayı başı
Kredi Alınış Tarihi : 1985 Haziran ayı Sonu
Kredi Tutarı : 360.000 \$ tutarı 117.558.000 TL
Faiz Oranı : % 30

$$\frac{117.558.000}{12} \times \% 30 \times 6 = 17.633.700 \text{ TL}$$

411. İşletme Sermayesi Gereksemesi Hesaplamaları

İşletme 1986 yılında üretime geçecektir. Aşağıda dönen varlıkların seviyeleri hesaplanmış olup bunları karşılayacak olan sürekli sermayenin (Orta süreli borçlar ile özsermayeyi), net işletme sermayesini karşılayacak bölümü aşağıdaki gibi olacaktır.

a) Kasa ve Banka : Nakit gereksemesi olarak, yıllık işletme masraflarından eskime payının düşürülmesi ile bulunan 661.352.000 TL'nin üç günlük bölüm devamlı olarak kasa ve bankada bulundurulacaktır. (Tablo : VII)

$$661.352.000 \text{ TL} \times \frac{3}{365} = 5.436.000 \text{ TL}$$

b) Alacaklar

ba-Yıllık satış tutarımız 902.813.000 TL'dir. Bunun alıcılar üzerinde kalacak tutarı ise yıllık satış tutarımızın yaklaşık bir haftalık bölümünü oluşturmaktır, alıcılara bağlanan paranın seviyesi şu şekilde ortaya çıkmaktadır.

$$902.813.000 \text{ TL} : 52 = 17.362.000 \text{ TL}$$

bb-Vergi iadesinden doğan alacaklar

$$69.065.000 \text{ TL} \times \frac{15}{365} = 2.838.000 \text{ TL'dir.}$$

c) Stoklar

aa- Hammaddeler ve yardımcı maddeler stokları

Piyasadan sağlanacak olan ham ve yardımcı maddelerin devamlı 15 günlük ihtiyacı karşılayacak seviyede olması kararlaştırıldı.

rılmıştır. Stok seviyesi şöyle olacaktır. (Tablo : VII)
Yıllık ham ve yardımcı madde sarf tutarı : 481.163.000 TL
(379.800.000 + 101.363.000)

15 günlük stok (481.163.000 : 24) 20.048.000 TL

bb- Yarımamul ve mamul stokları

Hammadde ve yardımcı madde stokları gibi yarımmamul ve mamul stoklarınınında ortalama 15 günlük ihtiyacı karşılayacak seviyede stoklanmasına karar verilmiş olup, seviyeleri şu şekilde olmaktadır.

(Yıllık üretim maloluşu (Tablo: VII) 682.754.000 TL

15 günlük stok (682.754.000 : 24) 28.448.000 TL

d) Öteki Dönен Varlıklar

Yapılacak olan ön ödeme, peşin ödenecek masrafları karşılayan öteki dönen varlıklarında süreklilik gösterecek seviyesinin 873.000 TL olacağı belirlenmiştir.

Böylece Net İşletme Sermayesi oluşmuş olup, en düşük seviyesi aşağıda hesaplanmış tır.

<u>NET İŞLETME SERMAYESİ</u>	<u>(1.000 TL)</u>
Kasa ve banka	5.436
Alacaklar	20.200
Hammadde stokları	20.043
Yarımamul ve mamuller	28.448
Öteki dönen varlıklar	873
Net İşletme Sermayesi	75.000

42. Yatırım Finansmanı

Tablo: IV
(1000 TL)

Yıllar	Özkaynak	O.S Yatırım Kredisi	O.S İşletme Kredisi	TOPLAM
1984	50.450	-	-	50.450
1985	112.672	117.558	37.500	267.730
Toplam	163.122	117.558	37.500	318.180

Yukarıda belirtildiği gibi projenin toplam yatırım tutarı 318.180.000 TL'dir. Bunun 163.122.000 TL'si toplam yatırımanın % 51,26 'sını oluşturup özkaynakla finanse edilecek, kalan kısım yani 155.058.000 TL'da toplam yatırımanın % 48,74 'ü olup yabancı kaynakla finanse edilecektir.

Tabloda görüldüğü gibi yabancı kaynağın 117.558.000 TL'sini orta süreli yatırım kredisi + 37.500.000 TL'sinde orta süreli işletme kredisi oluşturup toplam yabancı kaynak 155.058.000 TL olmaktadır.

117.558.000 TL orta süreli yatırım kredisi 360.000 dolar karşılığı olup işletme için gerekli olan yurt dışından ithal edilecek makinelerin finansmanında kullanılacaktır. Bu kredi Sinai Kredi Bankası'ndan kur garantili döviz kredisi olarak temin edilecektir. 163.122.000 TL olan özkaynaklar ise projenin finansmanında kullanılan bölümü oluşturmaktadır. Bu bölümün ortaklar tarafından işletmeye sermaye olarak konulacağı taahüt edilmiştir. Ortaklar bu miktarı oluşturacak kapasiteye sahip durumdadırlar.

Bu açıklamalara göre, projenin bu finansman biçimini, Genel Teşvik Mevzuatına, Bankanın kredi verme kıstaslarına ve ortakların mali olanaklarına uygun bir durumda bulmaktadır.

5. PROJENİN ÇALIŞMA SONUÇLARI

50. Yıllık Üretim Masrafları

Ortaklarca yapılan araştırmalar sonucunda, dış satımı gerçekleştirecek olan spor tipi pantolon ile pamuklu örgü kumaştan yapılan T'Shirt üretimine karar verilmiştir. Önceki bölümlerde projenin üretim kapasitesi bölümünde belirtildiği gibi tek ekibe bağlı kalınarak yapılan üretim miktarları,

Pamuklu Spor Tip Pantolon 225.000 ad/yıl
Pamuklu Örgü Kumaştan T'Shirt 1.800.000 ad/yıl olarak hesaplanmıştır.

1986 yılında bu üretim miktarlarının gerçekleşeceği kabul edilerek, maloluş hesaplamaları da aşağıdaki gibi olacaktır.

a) Hammadde Masrafları

aa- Pantolon üretimi için: Pamuklu spor tip pantolon için sarf edilecek ortalama kumaş 1,20 m/ad, astar için 0,20 m/ad olarak hesaplanmıştır.

1,20 m x 550 TL/m x 225.000	=	148.500.000 TL
0,20 m x 100 TL/M x 225.000	=	4.500.000 TL

bb-T'Shirt üretimi için : Bir T'Shirt için gerekli olan ortalama örgü kumaş sarfiyatı 140 gr/ad olarak hesaplanmıştır.

0,140 kg x 900 TL/kg x 1.800.000 = 226.800.000 TL

Toplam hammadde masrafları:

153.000.000. + 226.800.000 = 379.800.000 TL

b) Yardımcı madde masrafları

aa- <u>Pantolon için</u>	TL/ad
Fermuar 0,16 m x 220 TL/m	35,20
Düğme 1 ad x 4,5 TL/ad	4,50
Merserize iplik 200 m x 0,24 TL/m	48,00
Etiket 2 ad x 1,45 TL/ad	2,90
Ambalaj kutusu 1 ad x 7,5 TL/ad	7,50
(1 koli -500 ad- 3750 TL)	98,10

98,10 TL/AD x 225.000 = 22.073.000 TL

bb) T'Shirt için :

	TL/ad
İplik merserize : (220 m x 0,17 TL/m)	37,40
Etiket (2 adet x 1,45 TL)	2,90
Ambalaj malzemesi (1adet x 3,75 TL)	<u>3,75</u>
Toplam	44,05

44,05 TL/ad x 1.800.000 ad = 79.290.000 TL

c) Enerji, Yakıt ve su giderleri

1-Enerji : Toplam enstale gücün 40 kw/s, ayrıca yükleme gücünden % 80 dolayında olacağı düşünülmüştür.

40 kw x 8 saat x 300 gün x % 80 x 21 TL/kw = 1.612.800 TL

2- Yakıt : Gerekli olan ısıtma ve buhar için tahminen 60 ton fuel-oil'e ihtiyaç vardır.

60 ton x 75.000 TL = 4.500.000 TL

3- Su : Su ihtiyacımız için 600.200 TL harcanmıştır.

Enerji, yakıt ve su giderlerinin 1.500.000 TL'sının değişmez masraf olacağı tahmin edilmektedir.

Enerji, yakıt ve su giderleri toplamı :

1.612.800 + 4.500.000 + 600.200 = 6.713.000 TL

d) Personel ve işçi ihtiyacı ve masrafları

Sıra	Ünvan	Adet	1 Kişi aylığı		Toplam aylık Brüt TL
			Brüt	TL	
1	İşletme Md.	1	200.000		200.000
2	Muhasebe ve Personel	4	70.000		280.000
3	Ambar Memuru	2	45.000		90.000
4	Baş Usta	1	80.000		80.000
5	Bakım Ustası	2	60.000		120.000
6	Grup Başları	5	60.000		300.000
7	Model Geliştirme	1	80.000		80.000

Sıra	Ünvan	Adet	1 kişi aylığı		Toplam aylık Brüt TL
			Brüt	TL	
8	Kesimciler	12	45.000		540.000
9	Makine işçileri	117	35.000		4.095.000
10	Ütücüler	10	30.000		300.000
11	Ara İşçileri	8	30.000		270.000
12	Kontrol ve Ambalaj	6	27.000		162.000
13	Söför ve sair	7	27.000		189.000
		176			6.706.000 TL

Yıllık brüt aylık = 6.706.000 x 12 = 80.472.000 TL

Sosyal giderler % 50 = 40.236.000 TL

Toplam 120.708.000 TL/yıl

Personel ve işçi ihtiyacı masraflarının % 20'sinin değişmez masraf olacağı tahmin edilmektedir.

e) Bakım ve Onarım Masrafları: Yapılacak bakım ve onarım masrafları olarak 3.000.000 TL tahmin edilmektedir.

f) Eskime Payları:

Varlıklar	Eskime Payı % Oranı	Eskime payı Tutarı 1.000 TL
İşsai tesisler(57.750.000 TL)	% 4	2.310
Üretim makineleri(133.046.000 TL)	% 10	13.305
Yardımcı tesisler(7.000.000 TL)	% 8	560
(Buhar kazanı 1.500.000 TL)	% 20	300
Taşıt aracı (7.000.000 TL)	% 15	1.050
<u>Kuruluş Masrafları(19.384.000 TL)</u>	% 20	3.877
-İşletmeye alma : 500		
-Genelgider : 500		
-Etüd Proje : 750		
-Yatırım dönemi faizi <u>17634</u>		
	19384	
Toplam		21.402

g) Genel Yönetim Masrafları :

Genel yönetim masrafları olan sigorta, resim, PTT, kırtaşıye, harç vb giderler için 6.000.000 TL tahmin edilmektedir.

i) Genel Masraflar:

Tahminen 2.500.000 TL olacağı düşünülmektedir.

j) Satış ve Reklám Masrafları :

Bu masraflar için 6.000.000 TL tahmin edilmektedir.

k) Finansman Masrafları :

Projede belirtilmiş olup, üretim için lüzumlu makinelerin ithal edilmesi için gerekli olan 360.000 dolara ihtiyacımız vardır. Dolar karşılığı olan 117.558.000 TL'nin Sinai Yatırım ve Kredi Bankası'ndan iki yıl ödemesiz, sekiz yıl ödemeli olmak üzere on yıl vadeli kur garantili döviz kredisi ile karşılaşacağı düşünülmektedir. Alınması istenen kredinin maloluşu, teminat mektubu masrafı ile birlikte % 30' u bulmaktadır. Böylece 1985 ve 1986 yılları ödemesiz süreyi teşkil edip, 1987 yılında geri ödemeye başlanacaktır.

Orta Süreli Yatırım Kredisi

Ana Para ve Faiz Ödeme Tablosu

Tablo : V
(1.000 TL)

Yıllar	Ana Para	Ödenen	Kalan	Faiz	Toplam
		Taksit		Borc	Ödemesi
1985(6/ay.)	117.558	-	117.558	17.634	17.634
1986		-	117.558	35.268	35.268
1987		7.347	102.864	33.063	40.410
1988		14.694	88.170	28.655	43.349
1989		14.694	73.476	24.247	38.941
1990		14.694	58.782	19.838	34.532
1991		14.694	44.088	15.430	30.124
1992		14.694	29.390	11.022	25.716
1993		14.694	14.700	6.612	21.306
1994		14.694	7.353	2.205	16.899
1995(6/ay)		7.353	-	1.102	8.455

1985 yatırım dönemidir.

NOT: 1- Kredi faizi ve ana paranın 1 ve 6'ncı aylarda yapılacağı varsayıldığından yıllık faiz giderleri ona göre hesaplanmıştır.

2- Kredi kullanımına 1985 yılının 6'ncı ayında başlanacağından ana para ödemesinin son taksidi 1995 yılına sarkmıştır.

Alınacak olan işletme kredisiyle ilgili finansman masraflarıda aşağıda gösterilmiş olup, maloluşu teminat mektubu masrafı ile birlikte % 43,5 olarak tahmin edilmiştir. Kredi 1986 yılı başında alınacaktır. Ödemeye 1988 yılında başlanacaktır. Böylece iki yıl ödemesiz, üç yıl ödemeli olacaktır.

Orta Süreli İşletme Kredisi

Tablo: VI

(1.000 TL)

Yıllar	Ana Para	Ödenen Taksit	Kalan Borç	Faiz Ödemesi	Toplam Ödeme
1986	37.500	-	37.500	16.312	16.312
1987		-	37.500	16.312	16.312
1988		12.500	25.000	13.593	26.093
1989		12.500	12.500	8.156	20.656
1990		12.500	-	2.718	15.218

Kredi faizi ve ana paranın 1 ve 6'ncı aylarda yapılacağı varsayımdan yıllık faiz giderleri ona göre hesaplanmıştır.

Yıllık İşletme Masrafları

Tablo: VII

(1.000 TL)

Masraf Türü	Değişmez	Değişken	Toplam
Hammaddeler	-	379.800	379.800
Yardımcı Maddeler	-	101.363	101.363
Enerji, yakıt, su	1.500	5.213	6.713
Ücret, aylık ve ekler	24.142	96.566	120.708
Bakım onarım	3.000	-	3.000
Eskime payları	21.402	-	21.402
Genel yönetim mas.	1.500	7.000	8.500
Satış ve reklam mas.	-	6.000	6.000
Finansman Masrafları			
-Yatırım Kredisi	35.268	-	35.268
Ara Toplam	86.812	595.942	682.754
-İşletme Kredisi	16.312	-	16.312
Toplam Üretim Malolu-			
su	103.124	595.942	699.066

51. Yıllık Satışlar

Projenin Üretim Kapasitesi bölümünde yapılan açıklama ile yıllık spor tipi pamuklu pantolenun 225.000 ad/yıl, tip T'Shirt (pamuklu örgü kumaştan)'inde 1.800.000 ad/yıl olacağı tahmin edilmiştir.

Belirtildiği üzere bu üretim miktarlarının ihracata dönük proje olarak % 75 'in ihracatı taahhüt olunmaktadır. Alınan teklifler sonucunda pamuklu örgü kumaştan T'Shirtün fiyatı ortalama 3 DM, spor tipi pamuklu pantolonun ise 10 DM olarak belirlenmiştir.

Üretimin % 25'nin ise iç piyasa için üretileceği belirlenmiş olup, ürünlerin yurt içi satış fiyatları ise pamuklu örgü

kumaştan T'Shirt için 300 TL, Spor tipi pamuklu pantolon için 900 TL olmaktadır.

Yukarıda verilen bilgilere göre :

a) Dış Satım :

- Spor tipi pamuklu pantolon

225.000 ad/yıl x % 75 x 10 DM x 125 = 210.938.000 TL

- Tip T'Shirt (pamuklu örgü kumas tan)

1.800.000 ad/yıl x % 75 x 3 DM x 125 = 506.250.000 TL

Toplam Dış Satım Tutarı 717.188.000 TL

b) İç Satım :

- Spor tipi pamuklu pantolon

225.000 ad/yıl x % 25 x 900TL = 50.625.000 TL

- Tip T'Shirt (pamuklu örgü kumaştan)

1.800.000 ad/yıl x % 25 x 300 = 135.000.000 TL

Toplam İç Satım Tutarı 185.625.000 TL

Toplam Satışlar 717.188.000 + 185.625.000 = 902.813.000 TL
olmaktadır.

Vergi iadesi listesinde vergi iadesi % 17,5 'tu. Paket 30.9.1981 tarihinden geçerli olmak üzere bu oranın % 55'i vergi iadesi olarak alınmaktadır.

Böylece, (% 17,5 x % 55 = % 9,63) bulunur.

Dış satımlardan doğan gelir :

717.188.000 x % 9,63 = 69.065.000 TL

GELİRLER

(1.000 TL)

- Satıştan doğan 902.813

(Dış + iç satışlar)

- Vergi iadesinden doğan 69.065

Toplam 971.878

52. Kurulusun Gelir -Gider ve Fon Durumu

Tablo: VIII

(1.000 TL)

1.Yıllık Satışlar	1986	1987	1988
a-Dış satışlar	717.188	717.188	717.188
aa-Vergi iadesi	69.065	69.065	69.065
b)İç satışlar	<u>185.625</u>	<u>185.625</u>	<u>185.625</u>
Toplam Satışlar	971.878	971.878	971.878
2.Toplam Maloluş	<u>699.066</u>	<u>696.861</u>	<u>689.734</u>
3.Kurum Kârı	272.812	275.017	282.144
4.Yatırım İndirimi	72.954	-	-
5.Dış Satım kurum kazancından bağışık olan bölümü (% 20)	143.438	143.438	143.438
6. Kurum vergisi matrahı	56.420	131.579	138.706
7.Kurumlar vergisi (% 40)	22.568	52.631	55.482
8. Kalan	33.852	78.948	83.224
9.V.S Kâr (4+5+8)	250.244	222.386	226.662
10.Eskime Payları	21.402	21.402	21.402
11.Kullanılabilir Fon	271.646	243.788	248.064
12.Yatırım Kredisi Taksidi	-	7.347	14.694
13.İşletme Kredisi Taksidi	-	-	12.500
14.Kalan Fon	271.646	236.441	220.870

NOT: 1- Yıllık işletme masrafları tablosunda 1986 yılına ait maloluş hesaplamaları yapılmıştır. 1987 ve 1988 yıllarına ait maloluşların hesaplanması ise finansman masraflarının bulunduğu tablolardan yararlanılarak yapılmıştır. (Tablo: V ve VI)

2- Vergi hesaplamalarında yatırım indirimi olarak % 30 oranı alınmıştır. Burada duran varlık yatırım tutarı

(330.334.000 TL'dan gümrük masrafları 87.154.000 TL Düşülverek)

243.180.000 TL'nin % 30 'u alınmıştır. (Tablo: I)

$$243.180.000 \times \% 30 = 72.954.000 \text{ TL}$$

3- 5522 Sayılı Kurumlar Vergisi Yasası'na ilişkin T.C. Maliye Bakanlığı'nın 19.2.1982 tarih ve 23 sayılı Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "İstisnalar" bölümünde her yıl olmak üzere dış satımın % 20'sinin kurum kazancından düşüleceği belirtilmiştir.

Vergi hesaplamasında böylece kurum kazancının bağışık olan dış satım tutarı ,

$$717.188.000 \times \% 20 = 143.438.000 \text{ TL'sidir.}$$

6. PROJENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

a) Proje Nakit Akımı Analizi

Projenin yıllar itibarıyle fon (nakit) akımı aşağıdaki gibi olacaktır.

Tablo: IX
(1.000 TL)

A. KAYNAKLAR	1984-1985	1986	1987	1988
1.Dönem Kârı (V.S)	-	250.244	222.386	226.662
2.Şirket Sermayesi	163.122	-	-	-
3.Orta Süreli Yatırım Kredisi	117.558	-	-	-
4.O.S. İşletme Kredisi	37.500	-	-	-
5.Eskime Payları	-	21.402	21.402	21.402
Toplam Kaynaklar	318.180	271.646	243.788	248.064
B. HARCAMALAR				
1.Duran Varlıklar (Gümrüksüz)	243.180	-	-	-
2.İşletme Sermayesi	75.000	-	-	-
Ara Toplam	318.180	-	-	-
3.Borç Ödemeleri:				
-O.S. Yatırım Kredisi	-	-	7.347	14.694
-O.S. İşletme Kredisi	-	-	-	12.500
TOPLAM HARCAMALAR	318.180	-	7.347	27.194
C.NET İŞLETME SERMAYESİ ARTIŞI		271.646	236.441	220.870

b) Kâra Geçiş Hesaplamaları

Yıllık İşletme masrafları tablosunda toplam üretim mal-
oluşunun değişmez ve değişken masrafları ayırımı belirtilmiştir.
Toplam satışlar tutarı ise 902.813.000 TL'dır. Bu verilere göre pro-
jenin başabaş satış hesaplaması şöyle olmaktadır.

Başabaş Satış Tutarı	=	Değişmez Masraflar
	=	<u>1- Değişken Masraflar</u>
		Satışlar
	=	103.124
	=	<u>1 - 595.942</u>
	=	303.390.000 TL
		902.813

Başabaş Satış Oranı: 303.390.000 = % 33,60
902.813.000

Bu hesaplamaya göre, projenin kâra geçebilmesi için en az
% 33,60 kapasite ile çalışması gerekmektedir.

c) Borç Ödeme Durumu

Tablo: X

	(1.000 TL)	1986	1987	1988
Dönem Kârı (V.S)	250.244	222.386	226.662
Eskime Payı	<u>21.402</u>	<u>21.402</u>	<u>21.402</u>
Toplam	271.646	243.788	248.064
O.S.Yatırım Kredisi				
borç taksitleri	-	7.347	<u>14.694</u>
O.S.İşletme Kredisi				
borç taksitleri	-	-	<u>12.500</u>
Kalan(Yeni yatırımlar- da kullanılabilecek, ortaklara kâr olarak dağı- labilecek tutar)	271.646	236.441	<u>220.870</u>

Projenin sağladığı kâr ve eskime payları ile orta süreli borç taksitlerinin rahatlıkla geri ödenebileceği anlaşılmaktadır.

d) Özsermaye Kârlılığı

Özsermaye tutarı 163.122.000 TL, elde edilebilecek vergi sonrası kâr ise 250.244.000 TL'dır.

$$\begin{aligned} \text{Özsermaye kârlılığı} &= \frac{\text{Kâr (V.S)}}{\text{Özsermaye}} \\ &= \frac{250.244.000}{163.122.000} = \% 153 \end{aligned}$$

Özsermaye kârlılığı çok yüksek bir seviyedendir.

e) Yatırım Kârlılığı

$$\begin{aligned} \text{Yatırım kârlılığı} &= \frac{\text{Kâr(V.S)} + \text{Finansman Masrafları}}{\text{Toplam Yatırım Tutarı}} \\ &= \frac{250.244.000 + 49.375.000}{318.180.000} = \% 94 \end{aligned}$$

Toplam yatırım kârlılığı da yüksek bir seviyedendir.

f) Katma Değer

Tablo: XI

	1.000 TL
Ücret, aylık ve ekleri	120.708
Kâr (V.Ö)	272.812
Finansman masrafları	51.580
Eskime payları	21.402
Toplam Katma Değer	466.502

Proje ile yüksek seviyede katma değer yaratılabilceği anlaşılmaktadır.

g) Yatırımin Geri Ödenme Süresi

318.180.000 TL'yı bulan toplam yatırım tutarının kâr ve eskime payları ile geri ödenmesi aşağıdaki gibi olacaktır.

Tablo: XII
(1.000 TL)

Yıllar	Kurum Kârı (V.S)	Eskime Payı	Toplam
1986	250.244	21.402	271.646
1987 /2,2 ay	45.498	3.891	49.389
Toplam		321.035

Tabloda da görüldüğü gibi yapılan toplam yatırımların kâr ve eskime paylarıyla 1 yıl ve 2,2 ay gibi kısa sürede geri ödenebileceği görülmektedir.

1) Kişi Başına Yatırım ve Üretim

Tesislerde çalışan kişi sayısı 176'dır. Yapılan toplam yatırım tutarı ise 318.180.000 TL olup, yapılan toplam üretim maloluşu da 699.066.000 TL'dır. Böylece kişi başına yatırım ve üretim tutarları şöyle olmaktadır.

Kişi başına yatırım tutarı: Toplam Yatırım Tutarı

Çalışanlar Sayısı

: 318.180.000 = 1.807.840 TL
176 kişi

Kişi başına üretim tutarı : Toplam Üretim Tutarı

Çalışanlar Sayısı

: 699.066.000 = 3.971.965 TL
176 kişi

Kişi başına yatırım tutarı fazla yüksék seviyede değildir. 1,8 TL milyon yatırım ile bir kişiye istihdam olanağı sağlanmaktadır. Kişi başına üretim yüksek bir seviye göstermektedir. Bu durum projenin emek yoğun bir proje olduğunu göstermektedir.

1) Projenin Döviz Kazanç ve Kaybı

Yıllar itibariyle döviz harcamaları ve döviz kazancı aşağıda gösterilmiştir,

(\$)

	<u>1985</u>	<u>1986</u>	<u>1987</u>	<u>1988</u>
--	-------------	-------------	-------------	-------------

Döviz harcamaları (Makine bedelleri)	360.000	-	-	-
Döviz kazancı (Dış satım tutarı)	-	2.196.000	2.196.000	2.196.000

Projenin döviz kazancı , döviz harcamalarına göre çok yüksek bir seviyede olabilecektir.

7. ÖZET VE SONUÇ

İzmir'in Urla ilçesinde dış satıma dönük konfeksiyon tesisi kurulması düşünülmektedir. Kuruculardan çoğunuğu dış satım konularında tecrübe sahibidirler.

İzmir'de alt yapı hizmetlerinin elverişli bir durum gösterdiği Urla bölgesinde fabrika binasının inşa ettirilmesi istenmekte, yatırım bitimi süresi sonuna kadar makinelerin monte edilerek, üretim çalışmalarına başlanması planlanmaktadır.

Proje yeni kuruluş ile ilgilidir.

Proje ile teknolojik gelişmeye yönelik modern makine ve teçhizata sahip, dış satıma uygun kaliteli ve standart pantolon ve T'Shirt grubu konfeksiyon üretimi planlanmaktadır. Bu amaç için de ihtiyaç duyulan makine ve teçhizatın yurt dışından alınması düşünülmektedir.

Makine ve teçhizat daha önce ithal edilmekle birlikte, inşaat işlerinden dolayı, yatırımların 1985 yılı sonuna doğru tamamlanabileceği ve 1986 yılı başında tesislerin çalışmaya başlayacağı tahmin olunmaktadır.

Tesisler tek ekibe göre yılda, 225.000 adet pamuklu spor tip pantolon ve 1.800.000 adet de pamuklu örgü kumaştan T'Shirt üretilebilecektir. Bunlar dış satım olanağı bulunan mamullerdir.

Gümrük taksitlendirmesinin gümrük bağışıklığına dönüşürülmesi için "ihracata dönük" koşulunun gerektirdiği üzere üretim miktarlarının % 75'inin dış satımı taahüt olunacaktır.

İş konusu Beş Yıllık Plan ve Yıllık Programlarda, Türkiye'nin en önemli dış satım potansiyeli olarak görülmektedir.

Toplam yatırım tutarı 318.180.000 liranın, % 51,26'sının özkaynaklarla, % 48,74 'ünün ise yabancı kaynaklarla finanse edilmesi planlanmaktadır. Ortaklar özkaynakları ödeyecek mali gücü sahip bulunmaktadır.

Yatırım için yurt dışından satın alınacak makinelere ya-

pılacak harcama tutarı 360.000 dolardır. Bunun Türk Lirası karşılığı ise 117.558.000 TL'dır.

PROJENİN YAPILAN DEĞERLENDİRMESİ

- Projenin kaynak yaratma gücü elverişlidir. Yapılan fon analizi-ne göre kaynaklar harcamalardan fazladır.
- Proje % 33,60 kapasite kullanım oranı ile kâra gecebilmektedir. Buda oldukça düşüktür.
- Kâr ve eskime payları ile Orta süreli yatırım ve işletme kredisiyle ilgili borç taksitleri rahat bir şekilde ödenebilecek durumdadır.
- Toplam yatırım tutarı ise 1 yıl ve 2,2 ay gibi kısa bir süre içinde kâr ve eskime payları ile geri ödenebilecek durum içermektedir.
- Proje yüksek seviyede emek yoğun nitelik taşımakta olup, dolayısıyla iüssizliğinde ortadan kalkmasına katkıda bulunacaktır. Ayrıca 1,8 milyon lira gibi düşük bir tutar gösteren yatırım ile bir kişiye istihdam olanağı sağlanabilecektir.
- Proje kişi başına yüksek düzeyde üretim sağlayabilecektir.
- Döviz harcamalarında döviz kazancına göre düşük bir seviye göstermektedir.

Bu açıklama ve değerlendirmelere göre:

-Proje Genel Teşvik mevzuatına uygun bir durumda bulunmakta ve İhracata dönük teşviklerden yararlanmak üzere Teşvik Belgesi alınmasının mümkün olduğu anlaşılmaktadır.

-Projenin öz kaynak ve yabancı kaynaklarla finansmanı ve kâr ve eskime payları ile orta süreli borç taksitlerinin geri ödenebilme durumunun elverişliği ithal malı makine ve tesislerin finansmanında kullanılmak üzere 360.000 dolarlık orta süreli döviz kredisi alınmasının mümkün olduğunu göstermektedir.

-Projenin özsermeye kârlılığı, ortaklar açısından projenin kârlı bir yatırım olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu nedenle, önce Teşvik Belgesi'nin alınması, sonra orta süreli kredi talebinde bulunmak üzere yatırım kararının verilmesi uygun olabilecektir.

KAYNAKLAR

Yatırımların Teşvik Tedbirlerinden yararlanmak için düzenlenecek yapılabılırlik raporları (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yayımı)

Yatırımların teşviki ve yönlendirilmesi ile ilgili D.P.T. Müsteşarılığı tebliği (22 Eylül 1983 Mükerrer R.G.)

Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı -

1984 Yılı Programı

Konfeksiyon Ürünleri ile ilgili dışsatım ve içsatım talep tahminleri (S.Y.K.B. Yayınları)

Gümrük Tarife Cetvelleri ile ilgili Bakanlar Kurulu Kararı

T.C. Maliye Bakanlığı Amortismanlar ile ilgili Genel Tebliği (Sıra No. 153)

ihracatta Vergi İadeleri ile ilgili, 9.9.1975 tarih ve 7/10624 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına dair 31.12.1981 tarih ve 2573 sayılı kanun

Akguç, Ö.: Finansal Yönetim 2. Baskı, 1979, İstanbul

Arikan, T.: İşletmelerde Nakit Kontrolü, 1978, İstanbul

Bali, O.: Yatırımların ve İhracatın Teşviki ve Kredilendirilmesi, 1977, İstanbul

Gönenli, A.: İşletmelerde Yatırım Kararlari, 1969, İstanbul

Güvenli, Oktay: Yatırım Projelerinin Düzenlenmesi ve Değerlendirilmesi 1979, İstanbul

Güvenli, Oktay: Mali Tablolard Tahlili, 1979, İstanbul

Güvenli, Oktay: İşletmelerde Finans Yönetimi, 1984, İstanbul

Güvenli, Oktay: İşletmelerde Nakit Akışı Planlaması, 1977, İstanbul

Güvenli, Oktay: Sanayi İşletmelerinde İşletme Sermayesi ve Analizi, 1972, İstanbul

Pınar, C.: Yatırım Analizi ve Finansmanı, 1970, İzmir

Yazıcı M.: İşletmelerde Maloluşu Hesaplama Yöntemleri, 1977, İstanbul

Yozgat O.: İşletme Finansmanı, 1973; İstanbul